

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tujo državo 6 K.) — Posamezno številko so prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Maša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 26.

V Ljubljani, dne 1. julija 1915.

Leto XXVIII.

Žitna trgovina brez prekupcev.

Želje, ki smo jih zadnjic povedali glede na bodočo žetev, so se deloma že izpolnile. V veljavi je cesarska naredba, ki se v nji določa, kaj bodi z bodočo žetvijo.

Poglavitna reč je ta, da je vsaka zasebna trgovina z žitom popolnoma prepovedana. Z žitom, tudi z ajdo, — samo proso je še prosto —, bo kupčevala samo vojna žitna družba, ki je od vlade ustanovljena s sedežem na Dunaju. V vsaki deželi se ustanovi njena podružnica, ki bo imela svoje zaupnike, komisionarje.

Slo bo tako-le: Kakor za lansko žito, se bo tudi za letošnje poizvedelo, koliko je blaga. Tega ne bo smel kmet nikomur odprodati; moral ga bo pa dati komisionarju žitne družbe po določenih cenah. Kakor se vidi, bodo cene nekoliko nižje od letošnjih, toda še vedno visoke.

Kmet po smel zase obdržati, kar potrebuje za svojo družino in za delavce ter za setev; zadnje žito mu ostane za krmo. Upati je tudi, da se ječmen splošno prepusti krmi, ker se je izkazal za kruh zelo malo sposoben. Koliko bodo pustili živeža za osebo, še ni določeno, ker mora biti prej znano, koliko žita se bo sploh pridelalo v naši državni polovici, in koliko ga bodo dobili z Ogrskega. Po nekaterih deželah tožijo za sušo, vendar se upa, da bo letina taka, da bi naša državna polovica v skrajnem slučaju mogla izhajati tudi brez ogrskega žita. Zatrdno pa pričakujemo, da bo za kmečko ljudstvo določena znatno večja mera za kruh, nego doslej, in da bo moka za vse splošno precej boljša od sedanje.

Letos torej prekupcev za žito ne bo. Vojna družba bo pač morala toliko zaslužiti, kolikor jo stane njeno delo; dobičkov od žitne trgovine pa naj bi nihče ne mo-

gel kopičiti v svoj žep. Taka je zdaj beseda, lepa in prijazna, toda vendar le samo beseda. Vse gre na to, kako se bo izpeljala. Če se prepuste podružnice in komisionarstvo ljudem, ki bodo gledali samo nase, ne bo reda ne v cenah, ne z blagom. Najstrožje se bo moralo paziti, da se po stranskih potih ne vgnezdijo zakotna trgovina, ki bi drla kmete in ljudstvo.

Največja škoda ostane, da nimamo nobenega vpliva na Ogrsko. Če bo tam državna oblast premalo pazila, ne bo mogoče držati reda tudi pri nas. Kaj pomagajo določene cene za blago, če se bo pa za vreče, ali za provizijo zahtevalo ogromnih vsot. Trgovina brez prekupcev pod strogim državnim nadzorstvom mora veljati za nas in za Ogre. Če se bo to načelo predrlo le v eni reči, bo vse predrto. Z žitom se mora enakomerno preskrbeti vsa država; cene pa morajo biti take, da jih ljudstvo more zmagovati.

Udove in invalidi.

Za udove padlih vojakov in žene tistih, kateri so postali v vojni službi popolnoma ali deloma nesposobni za delo, je bilo doslej slabo preskrbljeno. Vsi, ki so za to poklicani, so se trudili, da popravijo in izpopolnijo določila o tej reči.

Udova po padlem vojaku, ki ji je okr. komisija priznala podporo za mobiliziranke, dobiva po sedanjem zakonu še šest mesecev potem, ko je mož umrl, podporo zase in za otroke. Ko mine šest mesecev po moževi smrti, naj bi se podpora ustavila. Vsak vidi na prvi pogled, da to ne gre. Šest mesecev je določil zakon podpore po moževi smrti samo zato, ker je hotel udovi dovoliti nekaj več prednosti, nego ženi, katere mož se zdrav vrne z vojske. Nihče ni mislil na tako dolgotrajno vojsko. Saj se spominjamo vsi, kako je

bilo, ko se je začela sedanja vojska. Vse sploh se je govorilo, da taka reč ne more trajati več, nego nekaj mesecev. Zdaj smo že v dvanajstem in še nikjer se ne vidi, kje bo konec. Udov, ki jim je že šest mesecev preteklo, odkar jim je padel mož, imamo veliko število. Ali ni krivično, če je taka revica zdaj na slabšem, nego žena, ki ima moža še živega? Na boljšem so tudi tiste, katerih možje so sicer padli, pa še ni prišlo uradno poročilo o njihovi smrti v domovino, ker dobivajo še vedno pripadajočo jim podporo.

Zdaj se je ta reč vendar izpremenila. Do konca vojske bodo udove prejemale podporo še vedno naprej. To bo gotovo dalo nekaj tolažbe ubogim materam in njihovim sirotam.

Za invalide je dosedanja uredba zelo pomanjkljiva. Dokler je bil mož na vojski, je žena z otroki prejemala podporo. Ko ga je pa zadela nesreča, da je izgubil roko, noho, oči, ali da je sicer v vojaški službi postal za delo nesposoben, — nekaterim se je zmešalo, drugi so zboleli na živčevju itd. — so ga poslali domov. Tam je morala žena odslej skrbeti še zanj, podpore pa ni več dobivala, marveč po mnogih sitnih prošnjah in potih je prišlo za invalida samo nekaj malega preskrbnine, s katero ni mogoče preživeti niti enega otroka, nikar cele družine.

Tudi to se je zdaj preuredilo. Podpora se bo tudi takim družinam plačevala še vedno naprej. Poleg tega se bodo pa preskrbnine za invalide in udove in prispevki za sirote znatno zvišali. Če je kaka reč pravična in potrebna, je ta. V vojnem času bodo nekateri zaslužili milijone z dobavami za vojaštvo. Ali naj država mirno gleda, da bi gladu mrle družine, ki so izgubile svojega rednika?

Komisije pri okrajnih glavarstvih imajo vse to v rokah. Žene invalidov in udove po padlih vojaki naj se, če se jim je podpora ustavila, po županstvih obrnejo nanje.

Zakaj duhovniki niso vojaki?

Nekateri kolnejo, češ, vse mora v vojsko, duhovni pa doma sede. No, kdor kolne, že s tem kaže, da ni posebno prida. Zadnjič sem pa poslušal resen razgovor o tej stvari.

Mohorjev Janez, ki mora tudi v vojake, je doma omenil, kar je slišal v trgu: »Pa bi še duhovni šli na vojsko!«

»Janez, tega pa ne govori!« se je oglašila mati. »Cesar že ve, zakaj duhovnov ne kliče. Se pa tudi ne spodobi, da bi duhovni, ki oznanjujejo Jezusov evangelij, ljudi morili.«

»Prav praviš, Mara«, se je oglašil stari Mohor. »Jaz sem bil na Laškem in vem, kaj je vojska, vem, kaj hudega mora vojak prebiti in prestati, a nikoli mi ni prišlo na misel, da bi želel to hudo še drugim, recimo starejšim gospodarjem, kam še duhovnom. Postava je postava. Če postava pravi, da so duhovni prosti, pa so prosti.«

»A postave se tudi izpremene, oče,« je pripomnil sin. »V vaših časih ni bilo treba do petdesetega leta v vojsko, sedaj pa morajo tudi taki.«

»Tisto je že res, tisto, da se postave tudi izpreminjajo. A dokler je postava taka, da je ta ali oni prost, se ne bom nad njim hudoval. No, to je res, sedaj morajo v vojsko tudi že postarni možje. Hudo je to, a kdo je kdaj mislil, da bo prišlo tako hudo na svet? Zato pa še vendar ne bomo želeli, da bi še več naših moralo od doma. In ali niso tudi duhovni naši? Če dam tebe cesarju, ali bom želel, da mora v vojsko tudi naš gospod, ki je tudi sin kmečkih staršev in ima že dva brata v Galiciji? Ko bi imeli tudi mi gospoda, ali bi želeli, da gresta ti in on? Pa kaj bi o tem govorili! To bi se lahko zdelo nekam sebično. Poglejmo stvar od druge strani! Ali si moremo želeli, da bi prav vsi morali na vojsko? Kaj bo pa doma? Če bi šli deželni glavar in vsi odborniki, deželni predsednik in vsi uradniki, kdo bo pa doma skrbel za red in da bo vse prav šlo? Še vseh davkarjev si ne morem misliti na vojski, kakor jih doma nerad gledam — Bog mi greh odpusti! Kdo bo pa skrbel za to, da bo dobil cesar denarja, ki ga potrebuje za tako armado? Vidimo pa doma še mnogo drugih: železničarje in rudarje in razne delavce itd. Teh pa zabavljaji ne vidijo. Le vse, kar je prav! Kako smo hvaležni, da so nam pustili župana! In res bi bilo hudo brez njega, ko neprestano hodijo ukazi, zdaj to, zdaj ono, da že župan sam komaj ve, kod in kam. Kako bi bili zadnjič oškodovani, če bi se ne bil potegnil, da imamo še za dom komaj dosti žita in živine! No, zdaj smo pa že skupaj. Kdo pa je tisti, ki nam je storil poleg župana največ dobrega in je še županu bil povsod na roko? Ali ne naš gospod župnik? Z županom sta se posvetovala, delala prošnje, hodila nad glavarja. Bog jima povrni, kar sta storila za nas v teh težkih dneh! Zdaj

bi pa moral govoriti še o tem, o čemer je nam preprostim ljudem težko govoriti. Čutimo vsi, a povedati ne moremo. Kam smo hodili v teh dneh po tolažbo, ko ni bilo na svetu za tega in onega nobene tolažbe? Pri Bogu smo jo iskali in pri Bogu jo bomo iskali. A kdo nas je vodil, kdo nam je posredoval božjo tolažbo, kdo nam je donasal božjo moč? Kdo nam je govoril v spovednici besede božje tolažbe? Duhovnik! Kdo je daroval naše trpljenje z Jezusovim trpljenjem Bogu in nam od Boga dobival usmiljenja in tolažbe in upanja? Duhovnik. Kdo nam je delil kruh močnih v presvetem Rešnjem Telesu? Duhovnik. Kdo v našem imenu kot naš zastopnik moli k Bogu za zmago in mir? Duhovnik. Zdaj pa napravite postavo, da morajo tudi duhovni na vojsko, za koga bi bil to najstrašnejši udarec? Za nas in za vso vojsko in za vso državo! Le imejmo pred očmi, da brez Boga ni nič in Bog je duhovne postavil za naše srednike! In mi naj bi si želeli, da nam vzamejo še duhovne! Imeli bi v vojski par mečev več, a zavrnil bi sami božjo moč, ki edina nam more dati zmago in srečen mir! O tem še govorim ne, kar je tudi dobro povedala Mara, da se oznanjevalcem evangelija ne spodobi prelivanje krvi. Evangelij je evangelij ljubezni in miru in četudi je naša vojska pravična, vendar si kristian ne more misliti duhovnika, ki vsak dan daruje na oltarju v nekrvavi daritvi krotko jagnje božje, da bi v krvavi vojski prelivalo človeško kri! Če bi naše ljudstvo imelo kaj besede, ko se bodo po vojski delali zakoni, vam le to rečem, da bo duhovnik prost vojaščine tudi zanaprej, pa če bi morali mi stari sami namesto njih v vojsko! Tako vam pravim jaz, stari Mohor, in mislim, da je takih Mohorjev pri nas še dosti, mislim, da smo taki vsi, kar nas je pod staro zastavo: Vse za vero, dom, cesarja!

Bog te živi, stari Mohor, in tebe, naše dobro ljudstvo, sem rekel, ko sem slučajno slišal ta pogovor, ne da bi me bil Mohor opazil. Jaz sem namreč sam duhoven, a ne mislite, da sem bil Mohorja vesel, ker se je zame potegnil. Jaz sem star in bolan in ne bom šel na vojsko, naj bo postava taka ali taka. A vesel sem bil, da je stari Mohor vso stvar tako lepo pojasnil. Jaz bi še samo to le dostavil, na kar je stari Mohor v svoji vnemi pozabil: Cerkev nima nič zoper to, da država pokliče duhovnike v vojsko, seveda kar jih je mogoče pogrešiti doma, da se dušno pastirstvo ne zanemari in ljudje ne umirajo brez zakramentov, samo da se jim dá duhovno opravilo, ki jim pristoji. Saj je znano, da je naših duhovnikov 1500 že na bojiščih. Mi bi si jih želeli še več, in še več tudi po bolnišnicah in vojašnicah doma. Duhovniki sami to žele in niso krivi, če vojna uprava teh želj ne vpošteva. To bi namreč ne bilo le za vojake dobro, ki bi se tako lažje ohranili nepokvarjene, dobre kristjane, ampak tudi za državo

samo. Ravno skušnija te strašne vojske je pokazala, da so najboljši kristjani splošno tudi najboljši vojaki. Meč v roke duhovnikom sta pa potisnili sedaj samo še Francoska in Italija. Storili sta to na videz po tistem načelu: enaka pravica in enake dolžnosti za vse! a v resnici le iz sovraštva do Boga in do Cerkve. Francoski francosni so hoteli tudi na ta način zadati krščanstvu smrten udarec: pognati duhovnike v vojsko, doma pa prepustiti ljudstvo brezbožnim huiskačem. Ti duhovniki gredo v vojsko kot drugi vojščaki in se bojujejo ne slabše od njih, a kako jih mora srce boleti, ko mislijo na zapuščeno ljudstvo doma, na sirote brez tolažnika, na grešnike brez duhovnega zdravnika, na cerkve brez molitev in daritev, na umirajoče brez zakramentov! Bog nas varuj francoskih razmer!

Papeževa nevtralnost.

Papež v Rimu je duhovni oče in poglavar vseh vernikov, je pastir in učitelj vseh narodov, naj so že ti v prijateljstvu med seboj, ali pa se vojskujejo. Že to stališče njegovo terja, da mora varovati v vojski, ki jo proizvaja svetni interesi, docela nepristransko stališče, ker bi drugače ne mogel v polni meri izvrševati svojega višjega pastirskega zvanja. Dokler je imel papež cerkveno državo, torej svojo deželo s popolno samostojno svetno oblastjo, ni bilo težko ohraniti do vseh vojskojočih se držav enakega prijateljstva ter pospeševati z vsemi silami mirovna pogajanja.

Odkar se je pa Italija polastila cerkvene države, je pa papeževa dostojanstvena služba, kot vrhovnega poglavarja vesoljne Cerkve, zelo otežkočena, v vojskih časih, kakršni so danes, pa skoraj nemogoča.

Mlado italijansko kraljestvo je s silo odrgalo papežu svetno gospodstvo, cerkveno državo, in sicer l. 1870. Kako danes, so takratni voditelji italijanske roparske vojske poudarjali in se izgovarjali, da gre »za združenje vseh Italijanov«. S svetohlinskim zavijanjem so izjavljali, da za izvrševanje svoje duhovske oblasti papež ne potrebuje nikake svetne oblasti in da mu italijanska vlada zagotavlja popolno svobodo in prostost v oskrbovanju svetovne Cerkve. Vse te navidezne pravice je italijanska vlada sestavila ter jih ohranila v takozvani garancijski postavi 13. maja l. 1871.

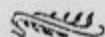
Italija je zagotovila papežu suvereniteto, t. j. popolno samostojnost, svetost in nedotakljivost njegove osebe; zraven tega pa prostost volitve novega papeža in pravico sklicevati vesoljne cerkvene zbornice. Vrhutega se je Italija še zavezala, da bo papežu plačevala letno 3.225.000 frankov. Tudi mu je pustila Vatikan, Lateran in grad Castel Gandolfo ter je izjavila, da teh pose-

nev ne zadeva nobena italijanska po-
stava.

Sv. stolica je stanovitno vztrajala pri svojih zahtevah ter poudarjala svoje pravice do cerkvene države, ki se ji ni in se ji ne more odpovedati. Radi tega tudi ni priznala garancijske postave ter ni nikdar terjala, ne sprejela določene letne rente.

Da naj bi bilo omenjeno poročstvo nekako slepilo za katoličane ter zanjka za papeštvo, se vidi uprav sedaj, ko je Italija stopila v vrsto vojskujočih se moči. Naenkrat so postale razmere take, da papežu ni mogoče več svobodno soditi in občevati s katoličani onih držav, ki se z Italijo vojskujejo. Avstrijski in nemški poslanik pri Vatikanu sta morala Rim zapustiti, ker jima Italija ni dala zagotovila, da ju bo ščitila in ker ju papež ni mogel braniti. Papež ne more svobodno občevati s škofi naših pokrajin, vsaj močno mu je obče-
vanje ovirano in zastraženo. Papež danes v resnici ni več to, kar je in bi moral biti: ni samostojen poglavar, ampak Italiji podložen knez, ki bi ga italijanska oblast rada izrabljala za-se in zoper sedanje sovražnike Italije. Ker pa papež tega ne more in ne bo nikdar dopustil, se utegne zgoditi, da bo moral trpeti razna nasilstva. To je vzrok, da so papežu že nasvetovali, naj bi se preselil v kako drugo državo. Seveda bi bilo to težko izvršiti, kajti že zdaj hočejo najeti framasonski kričači razpiti sv. očeta kot sovražnika domovine; italijanska vlada je pa podvojila pozornost na naslednika na Petrovem stolu tako, da je sedaj papež — skoraj bi rekli — v vojnem ujetništvu Italije.

Ves katoliški svet se zgraža nad nerolomnostjo bivšega našega zaveznika, ki sedaj na tako nedopusten način pritiska na poglavarja vseh katoličanov. Toda tudi za italijanske zati-
valce bo prišla ura plačila, kajti star pregovor pravi: »Kdor se papeža (s silo) dotakne, bo umrl.« Mlada Italija, ki se je z ropom zredila, ne bo imela dolgega obstanka.

Pregled po svetu.

Položaj na Grškem. Pri novih volitvah je dobil večino Venizelos s svojimi pristaši, ki imajo 186 poslancev na svoji strani. Vseh skupaj je 316. — V Italiji vlada radost, ker menijo, da je sedaj ljudstvo odločilo med vojno in mirom. Toda Venizelos je bil prijatelj četverozeve. Sedaj so pa razmere pač nekoliko drugačne, kot so bile takrat, ko je ta mož hotel poslati 50 tisoč grških vojakov v dardanelsko bitko na pomoč Angležem. Rusi so poraženi, Italijani pa stegajo svoje tatinske prste na balkanski polotok, kar Grkom seveda ni povšeč.

Ruski minister notranjih zadev Maklakov je odstopil. Ta mož je bil eden izmed tistih, ki so zahtevali, da se mora vojna nadaljevati do skrajnosti. Ali se je iz-

vršil v tem oziru kak preobrat? ... Nekateri trde, da gre za velika poneverjenja, ki so jih krivi višji ruski uradniki, ko so dobavljali potrebščine za vojsko. Z odstopom ministra bi baje radi te škanđale zakrili in potlačili.

Lvov lani, Lvov letos. Kdo je povzročil, da so naši dne 2. septembra 1914 zapustili Lvov? Naše čete so imele lani nalogo, da pritegnejo nase kolikor možno veliko rusko silo, da se zabrani vpad v Nemčijo in da bi lahko nemške armade neovirano prodirale v belgijsko in francosko ozemlje. Temu namenu je služil tudi sunek armad Dankla in Auffenberga proti severu in severovzhodu, ki je priboril zmage pri Krasniku in Komarowu. Med tem so pa vdrle velikanske ruske sile čez Brody, Tarnopol in Zbrucz v vzhodno Galicijo. Sovražnik je pretil, da pride za hrbet Auffenbergovi armadi. Posledica je bila, da se naši ob Lvovu niso mogli držati.

Zadovoljivo znamenje. Listi pišejo, da Romunija pošilja rezerviste v večjem obsegu na dopust.

Italija svari. V listu »Tribuna« objavlja italijansko zunanje ministrstvo nujno svarilo Srbiji, Grški in Črnigori, naj ne polagajo rok na Albanijo, ki je jadranska dežela, kjer nimajo ničesar iskati, če se ne sporazumejo in če jim tega ne dovoli Italija. Brez pomena bi bilo, če Srbi, Grki in Črnogorci ustvarijo danes važno dovršeno dejanje, ki je lahko bodoča mirovna konferenca, to je sporazum štirih, prevrne.

Svetovna vojska.

22. junij — zgodovinski dan: Lvov naš. — Rusi beže iz Galicije. — Umikanje Rusov na Rusko-Poljskem. Mesti Ostrowiec in Sandomierz v naši oblasti. — Hudi boji ob Dnjestru, severno od Stanislava. — Italijani napadali mostišče ob Gorici in višino pri Komnu. — V primeri z razsipnim streljanjem skoraj nič uspeha. — Naši še vedno v defenzivi proti Italijanom.

Sedanja svetovna borba ni le največja, kar jih je bilo, ampak tudi najznamenitejša vsled tega, ker so se in se še preizkušujejo vse moderne znanstvene iznajdbe in naprave, ker se bojevanje vrši ne le na suhem in na morju, ampak tudi pod morjem, v ozračju in na najvišjih ledenikih. Ob tirolski meji, kjer stražijo nebottični vršaci naše ozemlje, se gode čudovite in skoraj neverjetne reči. Vsi nadčloveški napori, ki jih je zahtevalo prodiranje in bojevanje naših čet po galicijskih močvirjih, se komaj dajo primerjati s tem, kar so naši planinski vojaki dosegli in izvršili na 3000 m visokem hribu zahodne Tirolske.

Obmejna stražna služba ni kaj prijetna in zahteva zlasti v višinah krepkega dela in moči. V snežnikih, kjer snega in večnega ledu ne stope solnčni žarki, ampak napravijo bivanje ondi le še bolj nevarno, odmevajo zdaj glasovi naših vojakov, se čuje jek naših strelcov, drobne celo strojne puške in gorski topovi svoje mrtvaške popevke.

Zelo ogrožena in napadana točka zahodnega tirolskega gorovja je z ledom ovit prehod Tonale, ki leži nekako v sredini Ortler-skih višin in Adamell-skega gorovja. Monte Adamello (3554 m) je deloma na avstrijskem, deloma na italijanskem ozemlju. Tam mimo se vije 2970 m visok prelaz, ki je komaj dostopen; imenuje se Passo Lagoscuro. Tu je bil dne 9. junija naravnost krvav boj. Nek batalijon italijanskih alpincev (nad 1000 mož) je prišel v zgodnjih jutranjih urah tja gori, da bi se polastil prelaza. Naši so jim dopustili, da so nemoteno priplezali do ledenika Presanella. Nato so spustili nanje točo ognja iz skalovja. Alpinci so se umaknili v zavetju megle v polnem neredu. Alpinci so vzeli s seboj okrog 100 ranjencev, kakih 30 jih je ostalo na višini. Naše male straže so imele tri težke in pet lahko ranjenih vojakov; zaplenile so 80 pušk, 8500 patron in drugih priprav.

Kdor pozna razdrapani ledenik Presanella, ve, kaj trpe naši brambovci v ledu in snegu.

Glavne sile so vrgli Italijani na Primorsko, kjer neprestano napadajo. Naši imajo dobro krite postojanke ter se zaenkrat drže le v defenzivi. Tržič, Zagrad, mostišče pri Gorici, Plavé, in ozemlje ob in na Krnu so glavne točke italijanskih napadalnih poizkusov.

Zadnji čas pa so se lotili tudi utrjene planote proti Komnu.

Italijansko bojišče. Mesec dni je že, odkar po Salandrovih »uradnih« poročilih »zmagujejo« Italijani na Primorskem. Toda te zmage so take, da je poveljnik tistega našega obrambnega oddelka, ki se bojuje ob Plavéh, dobil pohvalno pismo od vojnega maršala nadvojvode Friderika, ki se glasi: »Armada je ponosna na hrabre čete pri Plavéh. Le tako naprej!« Tudi drugod ob Soči in v gorovju so bili vsi napadi Italijanov tako odbiti, da niti mrličev niso mogli pokopati. Pri Plavéh je po nekem izjalovljenem napadu obležalo na dober kilometer dolgem bojišču do 3000 mrtvih Italijanov, ki so ostali nepokopani.

Zadnje dni je tu intam ob Soči možno delovala naša artiljerija. Tudi Italijani so razsipali brez potrebe velike zaloge municije iz svojih številnih topov. Oddali so, po izjavi nekega častnika, tekom par dni čez 2000 strelcov iz topov. Uspeh pa je bil malenkosten: pet mrtvih, pet ranjenih vojakov in nekaj mrtvih konj.

Te dni so vzeli Italijani posebno na piko mostišče ob Gorici in pakomensko planoto, ki se razteza med doljno Sočo ter črto Divača-Trst. Planota se dviga od 150 m do 300 m

nad furlansko nižavo. Preteklo soboto so bili napadi na Gorico zopet odbiti.

Bojevanje na Krnu je sila težko za naše vojake, ker je preskrbovanje s hrano in z municijo zelo naporeno. Vsak kos kruha je treba spraviti na goro po takih potih, ki še turistu delajo preglavice. Ranjence je treba prenašati po skalnatih grebenih, ki so vse prej kot varni.

Italijane je padec Lvova hudo poparil. Mislili so, da smo že pri koncu in da bo treba samo povišnega sunka, pa se bomo zgrudili na kolena pred njimi. Zdaj pa se hudejejo, ko so bili prevarani, zraven pa rohne radi Romunije, češ, da je še bolj verolomna kot so sami. Upamo, da bo njih razočaranje še večje, ko bodo naše čete zagodle z velikimi »pumbardoni«. Takrat se bo še-le pričela prava ženitnina. Bog daj, da bi kmalu naše čete z razvitimi zastavami korakale po italijanskih tleh in osvobodile grobove naših dedov, ki leže pri Novari, Custoci in Solferinu.

Vojska z Rusi. Na praznik sv. Janeza Krstnika so v jutranjih žarkih gorkega solnca zaplapolale cesarske zastave tudi po beli Ljubljani. Posebna izdaja »Slovenca« je zjutraj ob petih širila po mestu in okolici veselo sporočilo, da je **glavno mesto Galicije Lvov zopet v avstrijskih rokah.** Ta novica je tem vselejše, ker v okolišču počiva toliko naših — tudi slovenskih — junakov, ki so meseca avgusta 1914 v strasni borbi zoper takrat neprimerno številnejšega sovražnika branili galicijsko prestolnico, ter so v jekleni odpornosti našli ondi prezgodnji grob. **V tretji bitki ob Lvovu so naše čete maščevale lanske neuspehe. Bogu bodi hvala za blagoslov, ki ga je podell hrabrim našim borilcem.** Naše neprestano in neugnano prodirajoče čete so bile preko šestih tednov Rusom za petami ter jim zadale do pol milijona izgub. Ruske sile so se bile zbrale za najhujši boj ob reki Wereszyeci blizu Lvova; toda tudi tu je bila njih moč srta.

Mesto Lvov so zasedle avstrijske čete pod poveljstvom generala Böhm-Ermollija. Dne 22. junija je dunajska deželna bramba že zjutraj ob petih z naskokom vzela utrdbo Rzesna na cesti proti Lvovu. Tekom dopoldneva so v nadaljnjem prodiranju proti mestu krvavo se boreč zasedle naše čete utrdbe severozahodne in zahodne fronte. S tem je bila ruska črta prodrt. Sovražnik je bil prisiljen, da se je umaknil. Med navdušenjem prebivalstva je prijezdil popoldne ob štirih general konjenice Böhm s četami druge armade v Lvov. Mesto samo v teh bojih ni veliko trpelo.

Ker je bila prodrt ruska črta ob Lvovu, so morale zapuščati ruske čete tudi mesta, ležeča proti severu od Lvova: izpraznile so Ravarusko in Zolkiew; tudi med Sanom ti Vislo se niso mogle več držati; enako so zapustile gričevje pri Kjelcah na Rusko-Poljskem. — Veselje ob tej pomenljivi zmagi je bilo po

celi državi nepopisno. Vršile so se zahvalne službe božje. Iz cele monarhije so neprestano dohajala poročila o sijajnih dokazih veselja celokupnega prebivalstva. V večjih mestih so povsodi priredili sprevede, pri katerih so se vršile neprisiljene manifestacije za zvezna vladarja in armade. V tržaški lukii zasidrane ladje so se bogato odele z zastavami in tudi drugače so se vsepovsod javna in zasebna poslopja praznično odela z zastavami. Celokupno časopisje v vznesenih uvodnikih slavi pomen tega dne in opozarja na veliko važnost tega dogodka v političnem in vojaškem oziru. Številne poklonstvene brzojavke so bile poslone cesarju in vrhovnima poveljnikoma združenih armad.

Tudi v Berlinu je bilo veselje vseobčno. Nemški cesar je ukazal, da se okrase poslopja in prekine pouk po šolah. Vsi listi izražajo upanje, da se tudi na avstrijski zemlji kmalu ne bo nahajal noben sovražnik več.

Naša policija je odpotovala iz Krakova takoj dne 22. junija v Lvov. Tudi Lvovski železničarji so se odpeljali, da prevzamejo zopet svoje službe. Deželni namestnik za enkrat še ne pojde na svoje mesto v Lvov.

Po zavzetju Lvova. Vzhodno od Lvova so se morale naše čete še vedno boriti z močnimi ruskimi zadnjimi četami. Naši so zasedli važna mesta južno od Lvova: Mikolajew in Zydzow.

Tudi na Rusko-Poljskem so se morale ruske postojanke vdati. Rusi so izpraznili mesto Ostrowiec, vzhodno od gričevja Lysa gora in Sandomierz, ki leži blizu izliva reke Sana v Vislo.

Hudí boji so bili v dneh od 23. do 27. junija ob Dnjestru na črti in v okolici Kalisz—Zurawno. Tu so zbrali Rusi tako veliko moštva, da so bili v premoči. Prodrli so našo bojno črto, a so bili zopet nazaj potisnjeni tako, da se položaj ni dosti izpremenil.

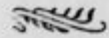
Pri Martinovu (med Kaliszem in Zurawnom) so se morale zvezne čete umakniti na južni breg Dnjestra. Sploh se vidi, da branijo Rusi svoje postojanke ob Dnjestru z obupnim naporom in tudi z zvijačo. Neki oddelek se je vdal, vrgel orožje proč; ko je prišel v bližino naših, je pa jel mečati skrite ročne granate, nakar so druge čete otvorile hud ogenj; to je povzročilo, da so imeli delne uspehe.

Francosko bojišče. Večji artiljerijski spopadi med nemškimi in francoskimi stražarji so bili početkom minulega tedna ob Dixmuidnu in južno od Neuville. Uspeh je različen. Danes se posreči sovražnikom zasesti nekaj metrov strelskih jarkov, jutri jih Nemci zopet vzemo. Kakor se vidi, je vsa akcija in pozornost obrnjena le na severovzhodno bojišče. V hudih bojih ob Arrasu, kjer se je Francozom slaba godila, sta padla dva divizijska generala: Francoza Barbot in Stirn.

Najhujše se trgajo Francozi za visino Loretto v severni Franciji. Tu je bilo zadnje dni zapletenih v boj deset armadnih zborov; sodijo namreč, da bi bilo usodno za nemško armado, če bi ji to važno postojanko iztrgali. Na vzhodnem pobočju te visine so jih nemški vojaki dne 24. junija vrgli deloma iz strelnih jarkov. — Ljuti spopadi so bili na višinah ob Mozi. Tu so Nemci ujeli 150 Francozov.

Ogromni izdatki. Francija izda mesečno dva tisoč milijonov francov za vojsko; tako je izračunal francoski list »Matin«. — Tudi Anglija je prisiljena iskati zopetnega vojnega posojila.

Boj za Carigrad. Glavni stan poroča iz Carigrada dne 21. junija. Na dardanelški bojni črti se je v našem ognju zlomil pri Arburnu na naše levo krilo naperjeni sovražni napad. Sovražnik je moral z velikimi izgubami bežati v svoje strelske jarke. Ravno tako je bil odbit napad, ki ga je izvel sovražnik iz Sedil Bahra na celo našo bojno črto.

Tedenske novice.

V pojasnilo. V predzadnji številki »Domoljuba« smo omenjali, da bomo tudi v sedanjih, izredno težkih razmerah izdajali »Domoljuba«, dasi v nekoliko zmanjšani obliki. To je pa treba pravumeti. Zmanjšan je »Domoljub« samo po številu strani, nikakor pa ne po vsebini čtiva, kar je glavna stvar za naročnike. Čerjenci naročniki sami vedo, da je imel v ugodnih časih »Domoljub« sicer 16 strani, a je bilo skoraj pol lista inseratov in oglasov, torej branja včasih samo osem strani. Sedaj pa ima vsaka številka »Domoljuba« samo dobre dve strani oglasov, torej deset strani branja, tako da dobe sedaj čerjenci naročniki skoraj več čtiva nego poprej, dasi papirja malo manj. Res je imel »Domoljub« svoj čas tudi priloge, toda kljub temu nasplošno ne bo veliko razlika.

Uredništvo »Domoljuba«.

Slavje v Ljubljani. Lvovska zmagaj navdala vse prebivalce z nepopisnim veseljem. Mesto je bilo okrašeno, na kresni večer razsvetljeno. Obenem se je na predvečer kresnega dne zbrala velikanska množica na Cesarja Jožefa trgu in je od tam korakala med sviranjem rakovniških godbe ter med živahnimi vzkliki in pevanjem cesarske pesmi po glavnih ulicah in trgih ljubljanskih. — Po končanem obhodu se se ljudje vpraševali: Kdaj bo pa zdaj razsvetljava? . . . Morda ob padcu Varsave, morda ob zavzetju Benetk?

Zahvalna služba božja povodom osvojitve Lvova je bila v ljubljanski stolnici svetek, 25. junija. Svečani sveti maši in zahvalnici so prisostvovali najvišji civilni in vojaški dostojanstveniki ter polno pobožnega občinstva. Sveto mašo je opravil pravzvišeni knezoškof ljubljanski dr. A. Bonaventura Jeglič.

Deželni glavar dr. Ivan Šusteršič je imel pretekli teden uradne dneve v škofjeloškem okraju: v Selcih in Železnih

kih, na Trati in v Loki za okoliške občine. Pogovor se je sukal okoli perečih vprašanih sedanjih izrednih časov. Občani so se posvetovanj udeležili v obilnem številu. Povsod vlada trdno zaupanje v odporno moč naše armade.

Duhovniški zaslužni križec je podeljen vojnemu kuratu čč. gg. Ivanu Cegnarju, in Marku Sagaju.

Računski zaključek pri deželni banki krajski izkazuje za minulo leto K 80.417 čistega dobička. To je pravzaprav dobiček prve polovice minulega poslovnega leta, ker je kupčija v drugem polletju počivala. Rezervni zakladi deželne banke znašajo okroglo K 185.000.

Vse, ki imajo pisma vojakov, prosimo, da bi jih blagovoliti poslali uredništvu »Domoljuba«. Nekatera pisma so zelo zanimiva in je prav, če se njih vsebina izroči javnosti. Komur je na tem, da ohrani pismo za spomin, naj ga prepíše in prepis pošlje uredništvu. Pripravljeno pa smo pisma tudi vrniti, če se to zahteva. Naslov: Uredništvo »Domoljuba« v Ljubljani.

Zrakoplov »Cittá di Ferrara« je uničil linijski poročnik Hrvat — Klasnik.

Za goriške begunce je prejel goriški deželni glavar msgr. dr. Faidutti od raznih dobrotnikov 80.000 K; med temi od divizijskega poveljstva c. in kr. 94. pešpolka velikodušni dar 38.000 K.

Ujetniki naj pomagajo! V Celovec je došlo pretekli teden 763 ruskih ujetnikov; oddali so jih posameznim posestnikom po deželi, ki so prosili zanje.

Za preskrbo Ljubljane je aprovizacijski odsek sklenil pravočasno oskrbeti dovolj kuriva, sladkorja, krompirja, moke in drugih živil.

Za primorske begunce. Cesar je na predlog prestolonaslednika daroval 5000 K za begunce iz Primorske. Prestolonaslednik je to vsoto izročil tržaškemu namestniku in pridal še sam 1000 K, da s tem dokaže tople simpatije za prebivalstvo mejnega ozemlja, prizadeto po vojnih dogodkih.

Izjava o naši mornarici. Neki angleški mornariški uradnik je rekel uredniku lista »Fremdenblatt«: »Avstrijska mornarica ni sicer velika, a je najboljša na svetu; z njenim moštvom se nobena ne more primerjati.« Pristavimo, da je med moštvom v naši mornarici največ Hrvatov in veliko tudi Slovencev, ki jim gre pohvala angleškega mornariškega atašeja.

Med italijanskimi ujetniki, ki so internirani v Ljubljani, se nahajajo tudi trije italijanski duhovniki-vojaki. Zaprsoili so, da bi se jim dovolilo maševati.

Koliko je vojnih ujetnikov pri nas. Po računih, sklenjenih 14. junija, je v Avstriji in Nemčiji vsega skupaj 1.610.000 ujetnikov in sicer: 1.240.000 Rusov, 255.000 Francozov, 50.000 Srbov, 24.000 Angležev in 41 tisoč Belgijcev.

Srebrni zaslužni križec. Prestolonaslednik Karel Franc Jožef se je peljal 19. junija skozi Celovec. Med potjo se je ustavil v Gospi Sveti, kjer je lastnoročno izročil srebrni zaslužni križec zakonski dvojici, ki ima osem sinov v vojaški službi.

Begunci. Kaplan P. Ludovik Koller O. S. B. naznanja v pomirjenje domačim in

sorodnikom, da se Jožefa Fon iz Bovca in Marija Leban iz Robiča pri Kobaridu nahajata v kraju K i l b na Nižjeavstrijskem.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil teden dni Jožef Muren, doma v Vel. Lipovcu pri Ajdovcu. Piše, da se nahaja v južni Aziji in da je zdrav. Pismo je romalo več mesecev. — Od Božiča že ni bilo nič pisanja od Janeza Koprivnika, doma iz Velikega vrha pri Litiji. Sedaj je pisal svoji ženi Franci, da je na Ruskem kot ujetnik.

Nesrečna smrt. Na semenj v Višnjo goro je pretekli teden prignal posestnik M. Vidic iz Police štiriletnega bika na prodaj. Prodaj ga je ter gnal na tehtnico na Grosuplje. Med potjo se je bik zaletel s tako silo vanj, da se je onesvestil ter naslednji dan umrl.

Kdo pozna? Posestniku Janezu Samsa iz Podklanca pri Sodražici je neki kmet v gostilni pri »Padarci« na sejmu v Vel. Laščah, ko je plačeval par volov, menjal tisočak. Dal mu je pa dotični ven (pomotoma) samo 10 bankovcev po 50 K. Komur bi bilo kaj znano o tem, se lepo prosi, da bi oškodovanca obvestil.

Mrtvo mesto. Benetke so zdaj mrtve in puste. Trgovina počiva, ulice brez tujcev, ljudstvo brez sredstev. Živahno je le v delavskih krogih, kjer se pogosto čuje: »Abasso la guerra! — Proč z vojsko!« Delavci prirejajo demonstracije radi draginje.

Končni cilj italijanskih framasonov, ki so tirali umetno razdraženo javnost v krivično vojsko, je v tem, da pahnejo kralja s prestola, da bi zadušili Cerkev in versko življenje. Že sedaj vladajo na Italijanskem grozne in neznosne razmere. Kdor ni pristno italijanske krvi, ga iztirajo. Neki rusko-poljski škof je na potovanju iz Rima do Švice pretrpel silno veliko krivic, dasi je ruski podanik in se je izkazal s potrebnimi listinami. V Rimu je neka propalica vrgla kamen vanj, italijanski vojaki so nastavili puške na prsi škofove; med psovanjem in suvanjem so ga spravili v železniški voz. S seboj ni smel vzeti ne denarja, ne škofovskega križca. Brez jedi in brez vsega se je vozil v umazanem železniškem vozu med hudo vročino do švicarske meje. — To je sad hujskarije italijanskih framasonov, ki sejejo sovraštvo do vsega, kar je verskega in cerkvenega. Strupeni izrastki te zlobne gonje se poznajo tudi pri nas, saj se še vedno ponavljajo tožbe, da se po gostilnicah in drugih javnih prostorih hujska zoper duhovnike, kakor da bi bili ti provzročili sedanjo vojsko. V zadnji številki, pa tudi že sicer večkrat, smo krepko zavrnil in izpodbili to abotno, smešno, obenem pa zlobno in satansko govoričenje, ki ima namen izpodkopati duhovščini ugled, obenem pa širiti sovraštvo do zastopnikov svete Cerkve. Pozivamo in prosimo vsakega, ki bi zasledil kakega brezvestneža, ki še v teh težkih časih bega ljudstvo s takimi izmišljotinami, naj ga nam takoj naznani.

Velikansko škodo je povzročil potres v južni Kaliforniji. Veliko je mrtvih. **Požar v Moskvi.** V središču ruskega življa — Moskvi — so bili zadnji teden hudi pogrami. Raszajajoča množica je napravila škodo za 305 milijonov rubljev.

Mesto je bilo na več mestih zažgano. Vojaki in stražniki so baje vso to prekucijo mirno gledali.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Razne novice.

Prestolonaslednik Karel Franc Jožef je bil 23. junija v Inomostu. Prebivalstvo ga je navdušeno sprejelo. Med pozdravnimi klici se je podal peš v stan poveljnika deželne brambe, generala Dankla.

Dunajčani pred cesarjev spomenik v Schönbrunn. Dne 24. junija so se poklonili Dunajčani, vzradoščeni radi osvojitve Lvova, presvetlemu cesarju v Schönbrunn. Okoli 11. ure se je zbrala stotisočera množica, veliko vojaštva, zastopniki mesta in cesarske hiše v grajskem parku. Točno ob napovedanem času se je prikazal cesar z njim prestolonaslednik in nadvojvodinja Cita, ki je imela najstarejšega sinčka v naročju. Na nagovor župana Weiskirchnerja se je cesar iskreno zahvalil: »Sprejmite Mojo prisrčno zahvalo za Vaše besede, narekovane po zvesti vdanosti in prisrčni ljubezni do domovine, ki so Me tem veseljeje zadele, ker vsebujejo odmev navdušenih manifestacij, s katerimi je prebivalstvo Mojega ljubljenelega državnega glavnega in prestolnega mesta Dunaja pozdravilo srečno poročilo o zopetni osvojitvi Lvova. Ne le z veseljem, tudi z upravičenim ponosom lahko prebivalci Dunaja gledajo na to važno dejanje orožja, katerega so se že v prejšnjih bojih slavno izkazani sinovi tudi bistveno udeležili. S hvaležnim priznanjem se ob tej priliki iznova spominjam nesebične požrtvovalnosti, s katero v glavnem mestu ostali del prebivalstva prenaša skrbi in težave tega težkega časa in izkuša celiti po vojski zadane rane. Prepričan sem, da bo dunajsko prebivalstvo vztrajalo v domoljubju tako dolgo, da napoči dan, ko z božjo pomočjo zmagovit in časten mir Mojim narodom trajno zajamči tisto blagostanje, katero pospeševati tvori najlepšo nalogo Mojega življenja.« Velikanske ovacije so sledile cesarjevemu govoru, ki so se šele končale, ko je cesar odšel.

Pohvala našega trenu. Voini kurat — n piše: Dober vtis napravi na človeka naš tren; tu je vse vzorno in v redu, posebno pa naš gorski tren. Opazoval sem bosanske koniče in njih priganiče, ki so se vrnili od bojne črte, kamor so tovorili strelivo in komis, po šestih urah hoda po stezah in skalah, in vendar vse čilo in veselo, ljudje in živali, kakor bi ta hip vstali od počitka. In koliko sto in sto konj lepih in rejenih. Neverjetno! Po 10mesečni vojni sta Bosance in njegov koniček čila. Prigodilo se je prejšnji teden, da je neko tako kolono s tovari obstrlevala laško letalo, pa brezuspešno. Komaj je kolona opazila letalo nad seboj, takoj se je isti hip razpršilo med gromove in skale kakor jerebi SV konj. Naenkrat ni bilo nobenega ne na cesti, ne nikjer. Letalo je vrglo par bomb, pa brez škode. Dokler imamo tak tren, se ni bati za zmago, zakaj nič boljšega ni, kakor vojak v zakopih dobro in pravočasno preskrbljen s strelivom in hrano.

Sredna vrtnica. Zdravnika dr. L. Ebersberg in Solnograda in dr. K. Kasovita iz Inostosti sta bila 19. decembra 1914 ujeta in odpeljana na Rusko. Tam sta ušla v Vladivostok, odkoder sta se preoblečena v kinesko obleko podala v Peking. Avstrijska poslanstva imata je omogočilo voditi v Ameriko. 21. maja sta se sredna vrtna vrtnica vrnila v Inostost.

Žub potrditvenosti in junaštva med našim ljudstvom. Z italijanskega bojišča pride nek vojak: »V tej soteskahi in na teh klancih med nepopravni boji živeti ni ravno lahko. Struome puške raglajo, puške se polnijo na podhranbu. Vmes grme topovi, Bog ve odkod, in udarjajo v skale, razdero, kar jim se napoti in posujejo s točo točastnih kamnatih droščev. Prvo se gromove in odzive proveroda, da se nari vrste zemlja pod nogami. A tudi z nobi se ogloso večkrat smrti opadraj narake v tremilku, ko popolnoma nič ne pričakues. Nekaj se tu naučis, osovstilo, da spoznak svojega Boga. Veliko se odvažajo tudi ranjeni, posebno tam, kje stupa konaj posameznik. Tudi okrevovalna služba ni lahka. Čudovito dela ta domače predvalstvo, katero preveza najvišji žub potrditvenosti in junaštva. Staro in mlado, starčki, bene in deklela in dečki, saj morde se tudi na vojski, vse pomagaj v najhujšem ognju, na največarnejših krajih. Neveda smo jim žvalčati, a kaj takega se mora videti. Si moč se domisliti kar celotna strešiskema oju veča koma. Mlečna žeklica. Likral voda, ki smo jo vsi nabrali. Ko smo se vsi napiti, se se vseda na mal grč, meste rči se sločila celotim kroglom.

Prva italijanska zastava se dobili v naše hrvaško vojsko.

S tem se si zaslužiti tudi nagrada v znesku 10.000 K, ki se je bil razpisal nek hrvaški tren.

Na področjih, čitali smo: že večkrat, kako strahopetni so italijanski vojaki, in slabo streljajo itd. V »Orange Volksblattu« pa piše nekoliko o italijanskem bojišču sledeče: »Pred dvesti sem čital v časopisu, da Italijani postreže veliko strelivo. To se nocoj res, a da že slabo strel-

ljali, o tem se lahko prosto sodi. Tisti, ki poznajo Italijane le po tem, kar so o njih čuli iz vojske v Tripolisu, jih tu lahko spoznajo z druge strani. Marsikatera ura je tako ostra, da človek ne sliši in ne vidi. Njih pehota ne napada samo drzno, marveč tudi vztrajno. Najboljši so pa alpinci in tudi artiljerija stori svojo dolžnost.»

Kdaj bo končana vojska z Rusi? Neki visok romunski general se je izrazil, da smatra vojsko z Rusijo skoraj za končano. Brez dvoma bodo avstrijsko-nemške čete najpoznejše v dveh ali treh mesecih na tem bojišču dosegle svoj cilj. — Na francoskem bojišču je radi boja za posamezne postojanke nemogoče, da bi se vojska skoraj odločila. Zdi se, da bo Avstrija z Italijani prav tako ravnala, kakor z Rusi. Avstrija in Nemčija si bosta sami določili bojni prostor za uspešno bojevanje.

Črnogorci pri Tarabošu. Iz Skadra poročajo: Glavna moč črnogorske armade je ostala blizu Taraboša. Nek oddelek je rasedel več krajev, drug oddelek Šala Šoš, tretji oddelek je prekorajil Bojano in je zasedel kraje in postojanke pri cesti, ki vodi iz Leša v Skader in gorovje, ki nadvladuje meduansko pristanišče.

Skader v oblasti Črnogorcev. Poroča se, da je 22. junija črnogorski general Vukotić došel na čelu svoje armade v Skader.

200 ladij. Od 18. februaria do 8. junija se nemški podmorski čolni torpedirali in potopili 200 ladij. Angleška admiraliteta je baje naročila v Ameriki posebno vrsto čolnov, ki bodo z njimi uničevali 17) nemške podmorske čolne.

Varišavo izpraznjevajo. Dne 21. junija so se jeli zapuščati Varišavo vsi prebivalci, ki ne spadajo k vojaštvu ali uradništvu. Iz rusko-poliške prestolnice bo odstranjenih več stotisoč oseb.

Župnik Svaton pred deželnim sodiščem v Celovcu. Kakor smo že svoj čas poročali, so vojaške kazenske oblasti ustavile postopanje proti župniku Svatonu, in sicer na podlagi razsodbe vrhovnega domobranskega sodišča. Kazensko nasledovanje je potem začelo državno pravdnštvo v Celovcu, ki se dvignilo proti župniku Svatonu obrambno. Dne 23. junija se je vršilo pred deželnim kot kazenskim sodiščem v Celovcu proti župniku Svatonu glavna razprava, ki se je končala s popolno opravičevanjem.

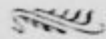
Oprema laških vojakov je praktična. Imajo zelo dobre podkovane čevlje. Njihove čevlje imajo srednje oblika spalne čevlje, se zelo prilegajo, izdelane pa iz zelo slabega materiala. Kroglje pušk so podobne ruskim kroglim. Vojaki imajo lahke nabobeneke, udobne palerine, termoskeleme in lesa. Vsak ima svečilo, da se pri ponočnih napadih namakne na svetlo; ali te svečilke so težke in nepraktične. Črtoče na koranje ramlje se tudi težko in nepraktično. Vsak ima v torbi rdečo vino, sir, kruh in konzerve. Izvzemši alpince in desnatere so lahke čete slabe in smotocorne. Njihovi napadi se prečutjuje s povešen »zavrti« (napori), ali to povele se pri prvih težkih ranah izpremem v »amot« (na pomoti). Njihovo izumstvo je dobro, kroglje se izdelane v Crunobrovi tu-

varni na Francoskem. Največ topov je kalibra 6^{1/2}, imajo pa tudi zelo veliko kalibra 15. Municijo izredno tratijo. Čeprav se še toliko trudijo, da se na pobočjih maskirajo, se jim to ne posreči, in tako si nasprotniki gledajo oči v oči. Na najmanjše znamenje streljajo po cele ure.

Zmešnjave v ruski armadi. Ruski armadi se slabo godi, ker topovi, ki so jih poslali Japonci, niso več uporabni, ali pa so vsaj slabše vrste. Topovske cevi so popokale, tako trdi »Köln. Zeitung«. Ameriško strelivo, ki so je Rusi pričakovali, pa ni došlo pravočasno. Nasprotno je pa naše topništvo tako učinkovalo, da so Rusi kar kričali in vpili, ko so se oglasili naši orjaki. Vojaki so bežali v divjem neredu.

Izgredi v Petrogradu. Ko so Petrograjci izvedeli, da je Lvov za Ruse izgubljen, so provzročili velike demonstracije zlasti pred palačo velikega kneza Nikolaja. Policija je mirovala. — Podrobnosti niso znane.

Torpedirana angleška oklopnica. Dne 20. junija je nemški podmorski čoln okoli 100 merskih milj vzhodno od Firth of Fortha neko angleško oklopnico krizarico tipa »Minotaver« potopil. Torpedo je zadel ladja je dolga 147 m in je imela 800 moč posadke.

Dopisi.

Janče. Izmed tatov, ki so letošnj spomlad vlomili v župnišče na Jančem, sta stala dne 25. junija t. l. dva (tretjega se niso dobili) pred c. kr. deželnim sodiščem, kjer sta prejela svoje plačilo. Anton Goder je bil obsojen za 4 leta in Franc Slugovic na 3 in pol leta strogega zapora.

Trboje. Po desetih mesecih se je prvič oglasil iz ruskega ujetništva Fr. Sečina, posestnik v Trbojah pri Krnjam. Odkar je bil odšel v Galicijo, ni bilo od njega nič glasu. Splošno se je zgovorilo, da je mrtev in doma v družini je bila taka žalost, da Bog pomari! Na pa pribe dne 19. junija dopisnica tam iz Omska iz Sibirije, v kateri narmanja, da je bil ranjen in ujet in da je zdaj zdrav. Narmanja tudi, da je že prvičkrat pisal pa šele šesta dopisnica je prišla do svojega cilja. Zdad je seveda v njegovi družini veliko veselja. — To naj tudi druge navdaja s potomo in upanjem. Gotovo jih je še mnogo živih, četudi se še niso nič oglasili.

Iz Velikih Lašč. Ne obupajte! Veliko veselja in radosti je prinesla najnjed k Miramorjevem v Male Lašče dopisnica iz daljne Azije. Od avgusta — torej od izhoda vojske — ni bilo o njihovem Francetu nikakerna glas. Dolgo so upali, a nazadnje so se je izrekli točastni s svodenjem v nebeških kar dobijo dne 24. t. m. dopisnico s sledečo vsebino: Prejubi starši! Mladci potrdavov vam pošiljam iz daljne Azije. Jako čudno se mi zdi, da ne dobim nobenega glasu od Vas, kakor da bi Vas ne bilo več na svetu itd. Dopisnica je datirana dne 27. maja in poslana iz

Barnaula ob reki Ob v Aziji. Naj bo to v tolažbo vsem, ki so v negotovosti radi svojih dragih.

Pa del je 17. t. m. Jožef Tomšič iz Srobotnika pri Velikih Laščah. Bil je miren in priden mladenič; ravno se je izučil črevljarske obrti, pa je bil kot 19letni potrjen in je dne 15. aprila odšel pod zastavo, od koder ga je Bog po dveh mesecih poklical v cvetju življenja pod nebeške zastave. Krščanski rodbini, kateri je umrl danes še drugi sin Jernej, naše odkrito sočutje in sožalje.

Hudanevihta je razsajala pri nas v velikolaški župniji preteklo soboto. Kar naenkrat se je stemnilo nebo, začelo je liti kakor iz škafa, vmes je padala tudi toča, ki je po enih krajih precej pobila. Usodepolno so zadevale strele. Na Vel. Slevici je udarilo v neki vasi v hišo, ki je pogorela do tal; v Dvorski vasi je ubila 78letno Marijo Petrič, ki je grabila na travniku.

Gospodarske vesti.

Gospodarski in tržni pregled.

Velik strah smo imeli letos zaradi košnje. Gospodarje in še bolj gospodinje je skrbelo, kako se bo kosilo, ko najboljših koscev ni doma. Košnja je večinoma končana v najlepšem vremenu. Včasih je malo dež ponagajal, drugače je bilo vreme izredno lepo in toplo, da smo spravili tako zgodaj, kakor še malokdaj popred. Kosile so prav krepko ženske in mladi fantje. — Pri tem delu se je pa pokazala prav obžalovanja vredna napaka. Ker je šlo toliko gospodarjev na vojsko, je primanjkovalo moških moči. Skušali so dobiti mlade hlapčiče, ki bi vsaj živino opravili. Začeli so jim obetati višje plače, da bi jih izvabili iz stare službe, dajali več pijače, posebno žganja. Mladi pastirji so postali prešerni, nobeden mu ni smel nič reči; pili so in peli, kakor so videli poprej odrasle fante delati. To je velika napaka, ki zna slabe posledice še za dolga leta kazati. Mladi ljudje morajo biti pod strahom. Kdor zajde, se pozneje le težko vrne na pravo pot.

Na Nemškem pridelajo na leto 254.000 vagonov sadja in ga 82.420 vagonov še dokupijo. Sadje se večinoma porabi za mošt in konzerve. Ker letos ne upajo, da bi na tujem sadje dobili, so začeli po raznih listih opominjati, naj nikar sadja, zlasti ne črešenj in sliv ne porabijo za kuhanje žganja. Dolžnost vsakega državljanca mora biti, pomagati, da nas sovražnik ne izstrada. Ta opomin, naj se letos sadje ne pokuha za žgano pijačo, je tudi za nas zelo važen. Koliko se pokuha vsakovrstnega sadja, ki bi prav dobro prišlo za našo hrano. Pri nas so za žganje pokuhali zlasti dosti črešenj, hrušk in borovnic. Posušeno sadje je prav zdrava in dobra jed.

Lakote se nam letos ni prav nič bati. Na Nemškem in na Češkem so imeli precej hudo sušo, a je še pravočasno dež namočil. Pri nas doslej dežja ni manjkalo.

Veliko škodo bodo imeli kmetje, ker ni superfosfata za ajdo. Na mnogih krajih so le s superfosfatom dosegli lepe ajdine žetve. Že pozimi smo opominjali, naj hite z nakupom, ker utegne pozneje blaga zmanjkati. Mnogi so poslušali in nakupili fosfata za celo leto. Zdaj se pa ne more kupiti. Najboljše bo, če sejete ajdo na njive, če so proste, kjer ste zadnja leta dobro s fosfatom gnojili. Skušnja nas namreč uči, da ostane fosforna kislina več let v zemlji. Da bo uspeh še bolj gotov, je treba malo bolj globoko orati. Ajde pa moramo imeti zadosti, saj je ajda s turšico in ječmenom vred kruh revežev. Torej sejte kljub temu veliko ajde, čeprav ni fosfata.

Draginja je v nekaterih rečeh prav občutna. Zelo je poskočila cena laškemu ali jedilnemu olju. Prodajalci v Trstu so imeli pred vojsko z Italijo velike zaloge. Poslali so cele vagonne na Dunaj in v druge varne kraje. Zdaj so cene navili. Draginja je nastala ravno v času, ko solate ne je samo gospoda, ampak tudi navadni ljudje. Vendar pa, če laškega olja ne bo, nas tudi še ne bo konec. Naše gospodinje so že od nekda delale »špehovo« solato, ki nekaterim še bolj prija kot oljnata. Primešaj solati vedno nekoliko krompirja, ker le tako ima nekaj redilne vrednosti.

Drago je tudi meso. Govedina se prodaja kg po K 4. To ni čudno, ker se doma v hlevu plačajo lepi voli 2.60 K za 1 kg žive teže. Goveja živina v kratkem ne bo ceneja, ker ni blaga. Pač so pa začetkom junija zelo padla teleta v ceni, ker jih je bilo preveč na trgu. Mesarji so povsod enaki. Zdičujejo vedno, kako je zanje hudo. Kadar je blaga malo in cene visoke, obesijo svojo zadrego na veliki zvon in kličejo vse, kj imajo kako besedo, na pomoč proti kmečkim »oderuhom«. Če je pa enkrat na trgu obilo blaga, pa brez usmiljenja pritisnejo na prodajalce: »Ne kupimo, če poceni ne daste.« — Ni čudno, če se potem tudi prodajalci domenijo, da ne bodo preveč blaga na trg spravili in tako ceno držali. 15. junija je bilo zelo veliko debelih prašičev na dunajskem trgu. Mesarji so se naglo domenili: »Mi ne plačamo čez 3 K.« Kar pride na dunajski trg, se mora vse poklati, nazaj ni več mogoče živali vzeti. Cene so padle pri 1 kg za 80 vin. To je bila vesela zmagaja. Dne 22. junija je bilo 10.908 prašičev, 2994 manj kakor prejšnji teden, prignanih na trg. Mesarji so naglo pobrali živali, ker je vendar boljše nekaj kakor pa nič.

Na Nemško pride jako veliko prašičev s Holandskega. S Holandske in Danske so prejšnje čase pošiljali prašiče na Angleško. Kakor je znano, so Angleži povečini pojedli vse najboljše, kar je zemlja rodila. Vožnja je bila poceni, carine nobene. Angleži so imeli denar v rokah. Najboljše sadje, najlepše ribe, izbrano meso, naša perutnina in jajca, vse je šlo na Angleško. Tako so šli tja tudi prašički s Holandskega. Da je bila pečenka bolj okusna, je moral prašiček biti mlad, okoli 50 kg težak, to je bilo najboljše. Odkar so se pa nemški podmorski čolni zaredili v morju in odpirali s torpedi tudi danske in holandske ladje, so lepe prašičke Holanci doma obdržali, ker nobeden ni maral ladje

žrtvovati morju, prašičkov pa poslali za hrano morskim ribam. Izpitali so jih malo bolj in potem na Nemško prodali. Seveda zdaj Angležem že malo prede. Onega finega mesa seveda ni, jajc tudi ne, sedaj je še pečenke začelo zmanjkovati. Ni čudno, če so Angleži zmeraj bolj sitni, ko morajo jesti zmrznjeno meso argentinskih buš. Holandcem se pa vendar dobro godi. Dobili so prav poceni ameriško turšico in zdaj pitajo prašiče, da je veselje, Nemci pa prašiče kupujejo. Meso je pri nas zelo drago. Prav poceni se pa živi s posnetim mlekom in krompirjem. Oboje skupaj ima v sebi prav isto redilno vrednost, kakor suho meso. Posneto mleko stane na deželji 5 vinarjev, krompirja pa dobiš za 16 vin. 2 kg. Če ga poješ cel kilogram in zraven 1 kg posnetega mleka, imaš za 13 vin, pošteno večerjo. Počutil se boš po taki večerji boljše, kakor če bi pojedel velik kos mesa. Doma smo imeli tako večerjo celo poletje. Tudi na Nemškem priporočajo, da bi se ljudje še bolj krompirja oprijeli. Priprosta domača hrana je še vedno najboljša. Mleka še zdaj primanjkuje. Ker je zabela tako draga in kruh tako drag in olje drago, so začele naše gospodinje bolj mlečne jedi pripravljati. Mleko se posname in napravi nekaj zabele za dom. Posneto mleko se pa porabi za močnik, kašo ali žgance. Poleti se da kislo mleko delavcem na polju mesto pijače. Vse to je popolnoma v redu, toda v mestih vendar mleka primanjkuje. Ne smemo pozabiti, da so kmetje vsled visokih cen veliko krav odprodali. Dunajski župan je vprašal mlekarne, kdaj bodo znižale ceno mleku, saj so to znižanje obljubile meseca marca, ko so cene mleku zvišale. Reklo se je takrat, da bo ta draginja le do zelene krme. Mlekarne so odgovorile, da ni po rabi zelene krme prav nič več mleka, kar se tudi na Kranjskem povsod pozna. Zaenkrat še misliti ni, da bi se cene mleku znižale.

Slike in črtice z bojišč.

Ne bodo nas.

Jožef Fičur od Sv. Jakoba pri Izoli piše svojemu nečaku z italijanskega bojišča: »To pismo pišem v dolini med dvema gorama. To ti povem, dragi Pavel, da Italijani nas ne bodo. Jih je sicer dosti, pa imajo le velike izgube in jih bodo še imeli. Naj ti povem, kaj se mi je pripetilo dne 8. junija. Ob eni popoldne sem bil v neki hiši ob strelni črti. Usedel sem se na posteljo in prižgal cigareto. Kar naenkrat prileti šrapnel skozi okno. Kaka dva metra od mene se razpoči in me vrže na tla s posteljo vred, da sem bil v trenutku ves zmešan. Čez nekoliko časa pridem k sebi, odprem vrata in se ogledam. Bil sem popolnoma črn kot dimnikar. V žepu mi je pa ostal še kos šrapnela. Hvala Bogu, hudega mi ni bilo.«

Kdo zabavlja...

Iz pisma Jakoba Felicijana (Vurberg pri Ptuj) posnamemo to-le značilno izpoved:

jo. Očiten zgled za to je zlasti pomorska bitka pri Lepantu dne 7. oktobra 1. 1571., ko je po številu veliko manjše krščansko brodovje odvezlo sovražniku nad 200 ladij. Ves krščanski svet je tedaj pripisoval zmago priprošnji Marijini, ker so isti dan rožnovenske bratovščine v Rimu v procesijah prosile Boga za zmago nad sovražniki. Rabo tolikrat preizkušenega krščanskega orožja — molitve sv. rožnega venca — je posebno pospeševal Leon XIII. s svojimi okrožnicami. Poleg papeževih enciklik pa so tudi čudežni dogodki, ki so se dogajali v Dolini pri Pompejih, veliko pripomogli, da se molitev sv. rožnega venca tako zelo širi dandanes. O imenovanih čudežnih dogodkih nam obširneje poroča navedena od ljubljanskega kn. šk. ordinariata potrjena knjižica. Vsem prijateljem sv. rožnega venca bo jako dobrodošlo berilo.

Slovenski zemljevid Evrope. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani, Cena 2 K 40 v. Na tem zemljevidu je pregledno razvrščena taka množina imen: mest, vasi, gora, voda in drugih podrobnosti, da nudi zemljevid enoten pregled za vsa bojišča. Zemljevid je 1 m 15 cm širok in 86 cm visok in je natančen v toliki meri, kakor nam ni znan noben drug zemljevid Evrope. Ob robu ima specialne zemljevide posebno izvenevropskih delov sveta, ki imajo v svetovni vojski kako vlogo. Za lažji pregled svetovnega položaja je uvrščen ob robu tudi zemljevid celega sveta. V kolikor je potrebno so navedena poleg slovenskih tudi nemška imena. Cena K 2.40 za zemljevid v tej obliki je zelo nizka.

Še en nov zemljevid avstrijsko-italijanskega bojišča je pravkar izšel. Izdal ga je Oscar Brunn, Monakovo (München) Ohlmüllerstrasse 1. Stane M. 1.50, ali 2 K.

Ta zemljevid je izdelan v petero barvah in sicer v merilu 1 : 600.000, ali 1 cm zemljevida je 6 km v naravi. Je zelo lep in natančen. Obsega Kranjsko, Koroško, Tirolsko in Severno Italijo. Pri vseh hribih in prelazih je označena tudi visočina.

Izgubljen čas za življenje pomenijo one ure in dnevi, ko mučijo človeka zobobol, bolečine v ušesih, migrena, glavobol, revmatične ali nevralgične bolečine, in je vsled tega nezmožen za delo. In vendar se te bolečine kaj hitro dajo odstraniti, če je pri hiši Fellerjev bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z znakom „Elza-fluid“. To sredstvo je zelo priporočano in je tako ceno, da je vedno lahko v zalogi. — 12 steklenic stane poštine prosto samo 6 kron. Edino pristen se naroča pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 16 (Hrvatska). Istočasno se pa lahko naroče tudi Fellerjeve odvajajoče rabarbara-kroglice z znakom „Elza-kroglice“, 6 škatlic prosto poštine za 4 krome 40 vin, da so takoj pri roki, če nastopi pomankanje teka, gorečica, bolečine v želodcu, težkoče v prebavi, zaprtje ali lenivost v čreveh. Oboje sredstev je že mnogo preizkušeno in so najbolje priporočati. Kaoser — —

1) Pri nedeljski predstavi v Kino Central v deželnem gledališču dne 4. julija je na sporedu lepa drama »Imel sem tovariša«, veseloigra »Gospodična Feldgrau«, več najnovejših kinematografskih posnetkov z bojišč in naravnih posnetki takozvanega Stilsferjocha, na katerega se sedaj obračajo napadi Italijanov. Nstopnina je tako nizka, da je obisk deželnega gledališča v nedeljo pač

najcenejša zabava. — Prihodnji teden v torek prične s predstavami velike detektivske drame »Zeleni vrag«.

Najnovejše vesti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. junija. Uradno razglašajo: Sovražni artiljerijski ogenj ob Soči traja naprej.

Več napadov na naš utrjeni most pri Gorici je bilo zopet odbitih z velikimi izgubami Italijanov.

Dunaj, 27. junija. (Kor. ur.) Uradno razglašajo: Pri porazu pri in južno od Lvova so se umaknili Rusi z glavnimi silami v vzhodni smeri nazaj in so se zopet postavili na boj na vrhovih Dawidowke vzhodno od Miklaszowa in pri Jariczowstary z močnimi silami. Na tej bojni črti so naše čete v večdnevih bojih vzele sovražne predpostojanke, se priplazile na razdalje za naskok na sovražne glavne postojanke in so končno na številnih mestih vdrlle v nje. Posebno v odseku pri in južno od Bobrke je bil sovražnik vržen iz skupaj se držečega kosa bojne črte. Od danes zjutraj nadalje se Rusi zopet na celi bojni črti umikajo. Tudi severno od Żolkiewa in severno od Rawaruske se umika sovražnik pred zasledujočimi zveznimi četami.

Na zgornjem teku reke Dnjester se nadaljujejo boji. Nemške čete so osvojile z naskokom po trdem boju vrhove pri Bukaczowih. Ob dolnjem teku reke od Halicza in ob Besarabski meji je splošno mirno.

V bojih zadnjih dni je sama armada Böhm-Ermolli od 21. junija do 25. junija ujela 71 častnikov, 14.000 mož in zaplenila 26 strojnih pušk.

Dunaj, 28. Uradno: Zvezne čete nadaljujejo v vzhodni Galiciji zasledovanje. Včeraj so dosegle v vednem boju z zadnjimi stražami severovzhodno od Lvova okolico Klodzienko—Zadworze, prve čete pa Swirz, katerega so v spodnjem teku že prekoračile. Halicz je v naši posesti. Južni Dnjestrov breg od Halicza navzdol je sovražnika očiščen. Po petdnevih vročih bojih so zvezne čete Linsingenove armade izsilile prehod čez Dnjester. Sicer vlada na Dnjestrovski fronti mir. Čete armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda so včeraj zavzele Plasov (južnovzhodno od Narola) in so danes ponoči vdrlle v sovražne pozicije severovzhodno od tega kraja. Rusi se umikajo čez Narol. Ostali položaj je na severovzhodu neizpremenjen.

Dunaj, 29. junija. Uradno razglašajo: Zvezne armade so v vzhodni Galiciji zasledujoč sovražnika prodrle do Gnijle Lipe in do reke Bug pri Kamionki Strumilovi. Ruske sile, ki so stale na tej črti, so bile napadene. Bursztyn smo včeraj vzeli. Močne sovražne sile, ki so se držale pri Sielecu severozahodno od Kamionke Strumilove, so bile danes ponoči vržene po ljutem boju z velikimi izgubami na Krystynopol nazaj. Severno od Rawe Ruske in severno od Cieszanowa so vdrlle zvezne čete na rusko ozemlje. Tomaszov je v naših rokah. Danes ponoči je izpraz-

nil sovražnik svoje postojanke ob severnem Tanevu in ob severnem bregu reke San in se je pričel umikati v severno-vzhodni smeri. Povsod se sovražnik zasleduje. Na Poljskem in ob Dnjestru je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. junija. Uradno se poroča: Nemške čete so z naskokom vzele vrhove med Bukaczowcami in Chodorowom in so ob zasledovanju došle v okolico Hrehorowa.

Sovražne postojanke severozahodno od Rawaruske so bile vzete, ob tej priliki je bilo ujetih 3300 Rusov in zaplenjenih več strojnih pušk. Tudi tu so se Rusi posluževali svoje navade, da bi izvabili z videnjem belih robcev naše čete k sebi, da bi jih potem postrelili. Te dele ruskih čet smo uničili.

Najvišje vojno vodstvo.

Zastavica. Pošten kmet na Notranjskem je poslal to-le vprašanje kot zastavico. Enemu izmed onih, ki jo pravilno rešijo, bo uredništvo kot nagrado poslalo primeren zemljevid sedanjega italijanskega bojišča. Določi se po žrebanju. Zastavica se glasi: Vsled vojnih datatev mi za mesnino ni ostalo drugega kot nekoliko kokoši, ki mi bodo zadositovale, da se bom prehranil z njimi cele tri mesece. Ena kokoš mi zadosituje za tri dni. Začel sem 27. junija, ostanke zadnje kokoši bom pouzil dne 27. septembra. Koliko kokoši imam?

LOTERIJSKE STEVILKE.

Graz, 23. junija: 41, 34, 9, 58, 85.

Linc, 26. junija: 55, 38, 66, 75, 71.

ČAJ

vseh vrst: Souchong, Congo, Java, Ceylon, indijski (Assam) tudi zmesi, vse v zavojih po en funt, zadržano čisto, dobrodušče blago, in sicer: najfinjši po mark 2.90 za 1/2 kg
tini " " 2.10 " " " "
dobri " " 1.70 " " " "
srednji " " 1.50 " " " "

nezacinjeno, dobavlja po povzetju pri odjemu najmanj 3 funtov s poštino, nad 5 kg poštine prosto

Oswald Becken & Co., Hamburg, Alsterdamm 35.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

na čez. divji in rastne, neop. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na dožive je in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1913 K 170.217.140.00

Stanje gar. fondov koncem 1913 K 43.424.499.17

V letu 1913 se je izplačalo zavarovanjem na dividendah

čistega dobička . . . . . K 432.232.66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zas onj in poštine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamka „IKO“ najboljši zanesljiva ura.

Lastna znamka „IKO“ najboljši zanesljiva ura.

- št. 600 Žepna ura z radijem, ki se ponoči navija . . . . . K 840
- 410 Nikel.-anker-Roskopf ura 410
- 705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče 5-90
- 719 Srebrna rem. ura 7-80
- 720 Srebrna cilind. rem. ura 9-70
- 1450 Bela kovinasta verižica 2-80
- 916 Srebrna verižica 3-20
- 89 Double zlata verižica 5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavrkatne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd.

v velikem ilustrovanem ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštno prostega.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švicl

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Prodajalnice razvidne po letakih.

Fritz Schulz, jun. družba z. o. j. Aussig n. L.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premočno blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživljenje in druge kombinacije in proti neugodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in sdnine, ki so znašale l. 1912 K 673.350-17, so poskočile koncem l. 1913 na K 735.147-17. Teda, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvu v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Toplo priporočamo vsem rodbinam

krasne ostanke blaga

za obleke, suknje, bluze, srajce itd.

Novih lepih vzorcev

5 kg zavoj K 15.—, lepša vrsta zavoj

K 20.—, najlepša vrsta zavoj K 25.—

franko po povzetju pošilja:

A. Jelinek, l. češka tkalnica v Jimramově (Morava).

Zelo topla priporočena. Kdor poskusi, kupi vnovič.

Obleče se lahko cela rodbina!

Kdor ima na prodaj

kakršnekoli

poljske pridelke, živila

ter drugo blago domačega izdelka, dobi dobrega kupca, če piše na

„Prvo ljubljansko delavsko konzumno društvo v Ljubljani“

posebno se iščejo vsakovrstna žita, ajda, krompir drva itd.

Cene po dogovoru. Plačilo takoj!

Društvo ima svoje prodajalne na Kongresnem trgu št. 2 in Zaloški cesti št. 15 ter na Glincah št. 214. 935

Fizol

vsake vrste in množine kakor tudi

suhe gobe

kupi Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 38, nasproti mitnice. 1299 3

5 vinarjev

stane dopisnica, po čem katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajočo bogato izbero pripravljenih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomur zastoj in poštnine prosto.

Prva tovarna ur JAN KONRAD, o. in kr. dvorni založnik, Brüx št. 782 (Češko).

Pristne nikeln. žepne ure po 4-20 K, 5-— K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln. budilka 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9-— K. Pošilja se po povzetju. - Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj. 572

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice. **5%**

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranjšijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, o. kr. profesor v p. v Ljubljani; Dr. Ferdo Cokal, stolni kanonik v Ljubljani; Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Grušen, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, od-ravnatelj trg. sole v Ljubljani; Anton Svěnik, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušenčnik, prot. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbit, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, o. kr. šn. rač. oficial v Ljubljani; Avgustin Zajc, o. kr. rač. revisent in posestnik v Ljubljani.

Ne pošiljajte otrok samih, da se požari omejuje!

Kava

50° ceneje!

Krompirski in medena kava. Lege žilava. Izdatna in sproščena. 1 kg vreča za poskušanje K 11° plus. Prosti po povzetju. Pri krompirski kavi: 1 kg vreča za poskušanje K 11° plus. Prosti po povzetju. Pri medeni kavi: 1 kg vreča za poskušanje K 11° plus. Prosti po povzetju.

ORODJE in KOLESA
na obrabo. Posamezni deli tajnosti in cenilski preskobi.

F. Dolež, tovarnar in kolesar, Priljubljani, Ortočno ob. del. 744. 225. Celso. 3357

Naročajte, Slovence!

Jermenarji in čevljarji pomočniki za obšivalna dela se takoj sprejmo v tovarni Thondori p. Liebenau 1254 pri Gradcu.

Najboljša kosa

se dobi samo

pri prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik
Kranj št. 151 (Gorenj.)

Gorenjska kosa

65,	70,	75,	80 cm
6 ¹ / ₂ ,	7,	7 ¹ / ₂ ,	8 pesti

stane samo kron 2.—, 2.20, 2.40, 2.60

za katero se garantira.

Kdor naroči deset kosov skupaj, se mu pošlje poštnine prosto!

Zahtevajte krasni, ilustrirani cenik zastonj!

!! Agitirajte za „Domol uba“!!

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Tkalci in tkalke za platno in trajno in dobro plačano mesto v tovarni Thondori, pošta Liebenau pri Gradcu.

Posebno letos je veliko ležerje na dobrem poljanskem oropju, da se delo z lahkoto in hitro opravi, vendar tega ni vsak kosec naroči le pri gospodu 704 12

F. S. Škrabar v Višnjičori, kateri že več let razpošilja priznano najboljšo, garantirano ostru **TURŠKE KOSE**

v dolžini	54	61	67 cm	73	78	84 cm
po	K 1.90			K 2.50		

Pri naročilu na te kosadov skupni poštnine prosto na vsaki postaji. Prepro-ajalci dobre primeren popust.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET NASPROTI KOLTZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

Stanje vlog čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruza z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lasni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ 0/0**

brez kaknega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastia, Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in ravnatelj „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.